

ជោគជនីយ៍ដែលវាំប្រពិបត្តិ
សំរាប់អ្នកឈប់និងអ្នកឈប់ទៅលើ និង សិទ្ធិ~
រាជរាជ្យអប់រំនៃរាជរាជ្យអប់រំ

Operational Guidelines for Clients' Rights
and Providers' Rights-Duties

ក្រសួងពេទ្យអាណាពិជ្ជកម្ម

នៃក្រសួងពេទ្យអាណាពិជ្ជកម្ម

ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៧

First Publication
February 2007

ជំពូកទី ១	៥
១. សេចក្តីផ្តើម	៥
២. សារចាន	៦
៣. គោលដៅនៃការបង្កើតកំពស់សិទ្ធិអភិធម៌ន និង សិទ្ធិ_ការត្រួតពិចិះអ្នកដ្ឋាល់សេវាសុខភាព	៦
ជំពូកទី ២ : គោលការណ៍ណែនាំ និង បច្ចេកទេសសំរាប់អនុវត្តសិទ្ធិអភិធម៌ន	៧
១. សិទ្ធិសីភាព និងសិទ្ធិមិនរើសឡើងគ្រប់បែបយ៉ាង	៧
២. សិទ្ធិក្នុងការទទួលព័ត៌មាននិងការអប់រំសុខភាព	៨
៣. សិទ្ធិក្នុងការទទួលការថែទាំ និងព្យាពាលជមិ	៩០
៤. សិទ្ធិក្នុងការរក្សាការណ៍កំពាំង	៩៣
៥. សិទ្ធិក្នុងការទទួលភាពឯកជន	៩៤
៦. សិទ្ធិក្នុងការប្រើប្រាស់និងការយល់ប្រាម	៩៥
៧. សិទ្ធិក្នុងការចេញយោបល់ និង ការរួមចេញយោបល់	៩៦
ជំពូកទី៣: សេចក្តីណែនាំនិងបច្ចេកទេសសំរាប់អនុវត្តសិទ្ធិការត្រួតពិចិះរបស់អ្នកដ្ឋាល់សេវា	១៨
សុខភាព	១៨
១. សិទ្ធិ និង ការត្រួតពិចិះ ក្នុងការសាកស្បែរ និង ទទួលព័ត៌មានតាមបច្ចេកទេសរៀបចំសាស្ត្រ	១៨
២. សិទ្ធិ និង ការត្រួតពិចិះក្នុងការថែទាំ និង ព្យាពាល	១៩
៣. សិទ្ធិ និង ការត្រួតពិចិះក្នុងការរក្សាការណ៍កំពាំង	២០
៤. សិទ្ធិ និង ការត្រួតពិចិះក្នុងកិច្ចអនុវត្តន៍	២១
៥. ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដ្ឋាល់សេវា	២២
ជំពូកទី ៤ : វិធីសាស្ត្រណែនាំខ្សោយអនុវត្តសិទ្ធិអភិធម៌ន និង សិទ្ធិ_ការត្រួតពិចិះអ្នកដ្ឋាល់សេវា	២២
ច្បាក់កណ្តាល	២៣
ច្បាក់ខេត្ត	២៣
ច្បាក់មូលដ្ឋានសុខភាព (មន្ទីរពេទ្យបង្កើក និងមណ្ឌលសុខភាព)	២៤
ច្បាក់សហគមន៍	២៥
ជំពូកទី ៥ : ការគាំទ្រ និងការកែត្រូវ ចំពោះការមិនគោរពសិទ្ធិ	២៦
ច្បាក់កណ្តាល	២៦
ច្បាក់ខេត្ត និងប្រុក	២៦

ច្បាក់មូលដ្ឋានសុខភីបាល.....	២៦
ច្បាក់សហគមន៍.....	២៧
ជំពូកទី ៦ : ការអភិបាល និងការត្រួតពិនិត្យតាមដានសិទ្ធិរបស់អភិមិជន	
និងសិទ្ធិរបស់អ្នកផ្តល់សេវាសុខភីបាល.....	២៨
ច្បាក់មណ្ឌលសុខភាព និងសហគមន៍.....	២៩
ច្បាក់មន្ទីរពេញ.....	២៩
ការអភិបាល និងការត្រួតពិនិត្យតាមដានពីច្បាក់ស្រុកប្រពិបត្តិ មន្ទីរសុខភីបាលខេត្ត ក្រុមការងារ របស់ក្រសួងសុខភីបាល ក្រុមប្រើក្រាសជានីរោះសុខភីបាល និង អង្គការសិទ្ធិមនុស្ស	២៩
ជំពូកទី ៧ : ការរាយកំលែ និង ការព្រឹងឡើងវិញ	២៩
សម្រាប់ក្រុម.....	៣០

ក្រុមការងាររៀបចំសំណុំសិទ្ធិ និង គោលការណ៍ដែកនាំប្រតិបត្តិសំរាប់អនុវត្ត សិទ្ធិអតិថិជន និង សិទ្ធិ-
ភាពពួកម្នាក់ផ្លូវការស្ថាបន្ទាត់

រៀបចំបណ្តឹត ប្រាក់ ពិសិទ្ធិរង្វី	នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព	ប្រធាន
រៀបចំបណ្តឹត យុវ នេងមុនី	នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព	អនុប្រធាន
រៀបចំបណ្តឹត យុន លន់	នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព	សមាជិក
សាស្ត្រាថាយ ធម៌ ត្រួយ	គណៈគ្រោះពាណិជ្ជកម្មជាតិ	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត ស្រួល ឃិណា	មន្ទីរពន្លេកុមារជាតិ	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត សុខ ស្រីន	នាយកដ្ឋានមន្ទីរពន្លេ	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត សុន សុវណ្ណា	មជ្ឈមណ្ឌលជាតិលើកកំពស់សុខភាព	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត ហ៊ីង សុវណ្ណា	វិទ្យាសាន្តរាជការនាយកដ្ឋានការពារសុខភាព	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត នោម វ៉ាងា	អគ្គការ GTZ	សមាជិក
លោកស្រី ថែលីន ក្រោមាំន់	អគ្គការ GTZ	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត ស៊ីន ជា	អគ្គការ BTC	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត ហុន នតនា	អគ្គការ MEDiCAM	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត សុខ សុគន្ធិ	អគ្គការ UNFPA	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត សំ សុជា	អគ្គការ UNFPA	សមាជិក
រៀបចំបណ្តឹត ខេវវិ សិរីវុខា	អគ្គការ RACHA	សមាជិក

ເສົາໃຫຍ່ກວາງຂົນໄດ້ແລະລົ່ມປະຕິບັດ ເທົ່ານີ້ຈະສະຫຼຸບຜົນໃຈໃຫຍ່ກວາງຂົນໄດ້ແລະລົ່ມປະຕິບັດ ລົ້ມປະຕິບັດ

ស៊ីណុកនិង ១

1. ເສຍະກິດເປົ້າ

គោលការណ៍ដែនការក្របត្រិបត្តិ (guidelines) នេះគឺមានគោលបំណងផ្តល់នូវ ពតិមាន យុទ្ធសាស្ត្រ និង
បច្ចេកទេស អនុវត្តមួយចំនួន សំរាប់លើកកំពង់ និង ការប្រជុំសិទ្ធិអតិថិជន និង សិទ្ធិ-ការត្រួតពិច្ចអ្នកផ្តល់សេវា
សុខភាពនៅក្នុងប្រព័ន្ធដែលមានសុខភាពនៅក្នុងប្រទេសកម្មដ៏។ គោលការណ៍ ដែនការក្របត្រិបត្តិផ្តល់នូវ
ពតិមានអំពីសិទ្ធិ អត្ថបន្ទូលបស់សិទ្ធិ និង ការទទួលខុសត្រូវរបស់អតិថិជន និងអ្នកផ្តល់សេវា ។
គោលការណ៍ដែនការក្របត្រិបត្តិផ្តល់ដំឡើងដែរនូវចំនួចសំខាន់ៗ នៃយុទ្ធសាស្ត្រ និង បច្ចេកទេសអនុវត្ត ដែលជាដំនួយ
ដែលការធានាការអនុវត្តនិងសិទ្ធិកីដូចជាការត្រួតពិនិត្យតាមដានដែលមានលក្ខណៈសម្រេច និង
មានប្រសិទ្ធភាពយៈ ។

គោលការណ៍ដែលជាប្រពិបត្តិនេះគឺជាបង្កើតឡើងសំរាប់បុគ្គលមានការពាក់ព័ន្ធក្នុងការលើកកំពស់ និងអនុវត្តន៍ីសិទ្ធិ អតិថិជន និង សិទ្ធិ-ភាពពួកចិច្ចអ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាព ។ បុគ្គលទាំងនេះរួមមានអ្នកដ្ឋល់សេវាកៈចំព្ភារាល ក្រុមបឹកក្រាយយុស្សអាត់ គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងមណ្ឌលសុខភាព គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងមនឹករពទ្វ និង ក្រុមអ្នកគាំទ្រដៃទ្រព្យ ។

កន្នុងមកមានការគិនឡើងនៃចំណាប់អារម្មណីពីសំណាក់ម្ចីជាន់ខ្លស់របស់ក្រសួងសុខភីបាល ភាគីដែល
សុខភីបាល និង តាំងការអតិថិជន តួនាទីការពិនិត្យនូវសិទ្ធិអតិថិជន និង សិទ្ធិ-កាតព្វកិច្ចអ្នកដឹង
សេវាសុខភាពនៅក្នុង ប្រព័ន្ធឌីជីថាពលសុខភាពនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

ក្រសួងសុខាភិបាលបានបោច្ចាផិត្តដម្ពលការអនុវត្តន៍សិទ្ធិថា នេះជាដំបានទៅរហូតគ្របដណ្តូប័ណ្ឌ។ ទីទាំងប្រចែង ទីទាំងប្រចែង

2. టెక్సిజీషన్

ការលើកកំពស់សិទ្ធិអតិថិជននិងសិទ្ធិ-ភាពពីភូមិដែលសេវាសុខភាពគឺជាគោលបំណងមួយនៃវិស័យការងារគ្រឹះរបស់ការផ្តាស់ប្តូរកិរិយាបច្ច (BCC) ដែលមានចំណែននៅក្នុងដែនការយុទ្ធសាស្ត្របច្ចុប្បន្នរបស់ក្រសួងសុខភាព ។ សិទ្ធិទាំងនេះគឺមានគោលបំណងក្នុងការធ្វើរឿងឱ្យលើកកំពស់ការផ្តាស់ប្តូរ អកប្រិយាត និងកិរិយាបច្ច និង ឈ្មោះទៅរកការផ្តល់សេវាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក៏ដូចជាការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការត្រួតព្រឹងសុខភាពរបស់គេឱ្យទានប្រសិរីឡើង ។ សិទ្ធិក្នុងការទទួលការវេចចាំព្រាតលសុខភាពគឺជាដំណឹងមួយនៃតំណែង (values) ទាំងបីរបស់ក្រសួងសុខភាពដែលមានពិរន្ទោះនៅតីបែមចម្លើ និងការយកចិត្តទុកដាក់លើធនក្រីក្រ ដែលមានចំណែននៅក្នុងដែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ឆ្នាំ ២០០៣-២០០៧ របស់ក្រសួងសុខភាព ។

សំណុំសិទ្ធិអតិថិជននិងសិទ្ធិកាតព្យកិច្ចអ្នកដូល់សេវាសុខភាពត្រូវបានប្រកាសជាងវារោងរាយក្រសួងសុខភី
បាល ចុះនៅថ្ងៃទី ៣១ សីហា ឆ្នាំ ២០០៦ ដែលក្រុមសំណុំសិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចនេះមានសមាសធាតុពិរគិត
គោលគំនិតគន្លឹះ និង ការទទួលខុសត្រូវ។ គោលគំនិតគន្លឹះរៀបរាប់អំពិនិយមនីយនៃសិទ្ធិមួយ។ វិវ
ការទទួលខុសត្រូវ រៀបរាប់អំពិភាកម្មទទួលខុសត្រូវរបស់អតិថិជន និងអ្នកដូល់សេវាក្នុងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិ
របស់គោលប្រកបដោយការរើករាយការសម្រេចផល។

3. ເຄົາອະເວັ້ນໂລກສະໜັບສະໜູນທີ່ມີຄວາມສຳເນົາໃຫຍ່ ສືບຕະຫຼາດ ສີ່ງໝັ້ນ ສີ່ງໝັ້ນ

ເຄາະແຜ່ໄໝກາວລົບກຳເສັ້ນສີຕູ້ອັດໃຈຜົນ ອິນ ສີຕູ້-ກາຕຕັກຕູ້ອັດເສັງກຳມະນຸຍາ:

- កែលំអារគ្រោះពិនិត្យការងាររបស់អ្នកដ្ឋានលេខវាទីនៅក្នុងក្រសួង
  - លើកកំពស់ការយល់ដឹងឱ្យបានប្រសើរឡើងក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋ សិទ្ធិសិទ្ធិរបស់គេក្នុងការទទួលការថែទាំព្រាតាលសុខភាព និង ស្វែងរកការថែទាំព្រាតាលឱ្យបានសម្រប
  - លើកកំពស់ការយល់ដឹងឱ្យបានប្រសើរឡើងក្នុងចំណោមអ្នកដ្ឋានលេខវាទីនៃក្រសួង-ការព្យិកធម្ម និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គេក្នុងការងារដែលលេខវាទីនៅក្នុងការទទួលការថែទាំព្រាតាលសុខភាព
  - កែលំអារគ្រោះពិនិត្យការងាររបស់អ្នកដ្ឋានលេខវាទីនៅក្នុងក្រសួង

ចំណូកជី 2 : ត្រូវបានរាយការណ៍ដោយលំនៅ និង **បញ្ជូកទេសសំរាប់អនុវត្តន៍ពីក្រុមហ៊ុន**

គោលបំណងនេះដឹងក្នុងពាណិជ្ជកម្មអតិថិជន ចាត់វាមានអីខ្លះ តើត្រូវលើកកំពស់ប្រអនុវត្តយ៉ាង
ដូចមេច ។ គោលគំនិតគ្នី៖ រួចរាល់បំអំពីអតិថិជនបែងសិទ្ធិនូមួយទៅ វិនាការអនុវត្តន៍ រួចរាល់បំអំពីចាត់ត្រូវធ្វើអី
ខ្លះ ធ្វើយ៉ាងដូចមេច និង ធ្វើដោយនរណា ។ ការទទួលខុសត្រូវ រួចរាល់បំអំពីសកម្មភាពដែលអតិថិជនត្រូវធ្វើដើម្បី
រួចរាល់ក្នុងការលើកកំពស់ និង អនុវត្តលើទិន្នន័យបែងគេ ។

១. សិទ្ធិសិក្សាព និងសិទ្ធិចិត្តនិយោគនីស្របបេរយ៍នៃ

1.1. តោយទំនិញទន្លេ៖

មនុស្សគ្រប់រូបភែពមានសេវាកាត និងភាពស្ថិត្តិមានសិទ្ធិក្នុងការ ទទួលសេវាដែលចាំព្យាបាលដោយមិនមានការប្រកាសអំពី៖ ពួជសាសន៍ សញ្ញាតិ ពណិសម្បរ សាសនា ភាសា អាយុ កៅសានភាពភារ សានភាពសេដកិច្ច សានភាពសង្គម និង និត្តភាពនៃយោបាយឡើយ ។

1.2. ការអនុវត្តដៃ

១.២.១. អកដីលំសេវាព្យារ៉ែតដីលំសេវាប្រកបដោយគណរាជទៅតាមស្ថិជាតិដែលបានកំណត់

1.2.2. សិទ្ធិអភិវឌ្ឍន៍សិទ្ធិភាពសិទ្ធិភាពត្រា និង មិនមានការរើសឡើងដែលមានចំណេះត្រាក្នុងក្រម

សិល្បែផមិវិជ្ជាថីវេរិជ្ជសាស្ត្រ

- អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពទាំងឡាយគឺមានកត្តិកថ្មត្រវេចរាល់ សិទ្ធិនេះ
ពេញមួយអាជីវបស់គាត់ ។
  - ក្រសួងសុខភាព

1.2.3. ស្របតាមគោលនយោបាយវិមិត្តការ ក្រុមប្រឹក្សាយុស្ឋាត ត្រូវនៅមានតម្លៃទីក្នុងការ ពន្លឺលើខ្លួន ដ្ឋានសំណានអំពីសិទ្ធិអភិធម៌ជាបន្ទីរដែលត្រូវក្នុងសហគមរបស់កាត់ជាតិសេស ក្រុមប្រឹក្សាយុស្ឋាត ត្រូវនៅថ្មីប្រាកដចាញ់ដែល ក្រុងក្រាម និង ជនជាយវង់គ្រោះ បានយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិ និង ដល់នូវការគាំទ្រនៅពេលណាកែត្រាត្រូវការ ។

1.2.4. ពតិមានអាជីវិតជាយតាមរយៈបណ្តាញទំនាក់ទំនងផ្លូវការ និង ក្រោងផ្លូវការ ដូចជាការ
ទំនាក់ទំនងអនុរបសុល យុទ្ធសាស្ត្រអប់រំ សំវារ់បោះពុម្ព (ថែកខិត្តប័ណ្ណ ផ្ទាំងរុបភាព) ប្រព័ន្ធដូច
ជាយិវេសទឹកក្រុងក្រុង (វិញ្ញុ ទូទៅយុទ្ធសាស្ត្រ និង វិបោះយ) ជាជីម ។

1.2.5. វិធីសំខាន់មួយឡើតគិតិថ្នាមស្ថាបន្ទ អប់រំ ក្រុមប្រែក្រុមអាជីវិតទូទៅ និង វិបោះយ ជាជីម ។

1.3. ការទទួលទេសទ្រូវ

1.4. អតិថិជនត្រូវតែសកម្មូខ្លួនឯងក្នុងការវេស្សីយល់អំពីសិទ្ធិរបស់តាត់ ។តាត់អាជីវិតក្នុងការរកដីស្តីរបស់មានឯក
ក្រុមគ្រប់គ្រងមណ្ឌលសុខភាព បុ មន្ត្រីនៅទីក្រុមប្រទេសសុខភាពក្នុម បុគ្គលិកសុខភាព និង
ក្រុមប្រើក្រាយបុ សង្គាត់ ដើម្បីសំរាប់ផ្លូវការបំភី ។

2. សិទ្ធិក្នុងការទទួលទិន្នន័យនៃការរៀបចំសុខភាព

2.1. តោះសិទ្ធិតាមីន:

2.1.1. អតិថិជនដែលមកប្រើប្រាស់សេវាកំចាំព្យាបាល មានសិទ្ធិទទួលពតិមានអំពី:
សេវាកំដែលមាន ម៉ោងពេលវេលាលើការ ចាបចរអតិថិជន និង តំលៃបែវា ការលើកបែង បង់ថ្វី
ព្រមទាំងរបៀប របបនៃការបង់ថ្វីដែងដែរ ។

2.1.2. អតិថិជនមានសិទ្ធិទទួលពតិមានអំពី: ស្ថានភាពសុខភាព និង ពតិមានពិតប្រាកដ នានាកំង់ល
ទាក់ទងទៅនឹងសុខភាពរបស់តាត់ វិធានការនានាប្រចាំថ្ងៃទាំងគុណសម្រាតិ និងគុណវិបត្តិរបស់វិធាន
ការវេស្សីរបស់តាត់ ដើម្បីស្ថិតិយោប់ ការបែះពាល់ នានាប្រសិនបើមិនព្យាបាលរោគវិនិច្ឆ័យ
សភាពដើម្បី និង ការវិរត្តិនៃការព្យាបាល និង តើត្រូវអីខ្លះនៅពេលមានភាសន៍ ។

2.1.3. អតិថិជនមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់សេវាកំណែងរបស់គេក្នុងការទទួលពិតមានស្តិតិស្ថានភាព
សុខភាពរបស់គេ ។

2.1.4. អតិថិជនត្រូវមានលទ្ធភាពទទួលបាននូវមតិយោបល់ និង ពតិមានបែន្ថែមដោយឡើតដែល
ទាក់ទងទៅនឹងការចំចាំព្យាបាលរបស់គេ ។

2.1.5. នៅពេលចូលមកសំភាគនៅមូលដ្ឋានសុខភាព អតិថិជនគូប្រើប្រាស់អំពី អត្ថសញ្ញាណ និង
ស្ថានភាពអាជីវិតរបស់អ្នកផ្តល់សេវាកំដែលមិនការចំចាំ ព្យាបាលគេ និងអតិថិជនគូប្រើប្រាស់អំពីថ្មាប់
និងបទបញ្ជាផានាដែលពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹង ការស្អាក់នៅ និងការចំចាំព្យាបាលរបស់គេ ។

2.1.6. អតិថិជនមានសិទ្ធិក្នុងការស្វិតិសំនួរនិងការសេដ្ឋប អំពីរោគ វិនិច្ឆ័យ ការចំចាំព្យាបាល និង
លទ្ធផលនៃការវិភាគអមរៀងសារណ្ឌ នៅពេលដែលគេចាកចេញអំពីមូលដ្ឋានសុខភាព ។

2.1.7. អតិថិជនមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការអប់រំសុខភាព ជាតិសេសទាក់ទងទៅនឹងការ ការពារ និង ការលើកកំពស់សុខភាព ។

2.2. របៀបធ្វើឱ្យចិត្ត

- 2.2.1. អ្នកទទួលខុសត្រូវមូលដ្ឋានសុខភាពរបស់ត្រូវធ្វើឱ្យប្រាកដថា ពីមានអំពីសេវាដែលទាំងទាំង ព្យាបាល និង ពីមានទូទៅដោយនូវការ ដែលម៉ោងធ្វើការ និង តារាងតំលៃសេវា ព្រមទាំង ចាប់ផ្តើម អតិថិជនជាផើម ត្រូវដាក់តាំងដីសាមញ្ញរោគយើកដាសារណ៍ ។
- 2.2.2. រាល់មូលដ្ឋានសុខភាពសារណ៍ ត្រូវអនុវត្តប្រព័ន្ធបង់ផ្លូវដែលមានតំណាត់ព្រមទាំង បញ្ជីពិហិរញ្ញវប្បធម៌សុខភាព ។
- 2.2.3. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវធ្វើឱ្យប្រាកដថា រាល់អតិថិជនទាំងអស់ដែលចូលមកសំភាក់ពេញ ត្រូវ ដឹងអំពី : ១- បុគ្គលិកពេញដែលមិនមែនទាំងទៅ ២- តីត្រូវធ្វើដូចមេដែលមាន អាសន្ន ៣- ការប្រើប្រាស់ បន្ទុនៃ ទីក តីវិន និង ការប្រើបង្ហិក ៤- បទបញ្ជា និង សាកម្មនាការបស់មន្ត្រី ពេញ រាល់ទាំងរបៀបរបបនៃការបង់ផ្លូវដែរ ។
- 2.2.4. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវធ្វានាទាក់រាល់អតិថិជនទាំងអស់មុនចាកចេញពីមូលដ្ឋាន សុខភាពឡើង និងបានដឹងពីស្ថានភាពសុខភាពរបស់គេ ដឹងពីធានាការព្យាបាល និងការពេរជី និងត្រូវធ្វើដូចមេដែលជីមានសភាពចូលរួមទិន្នន័យឯង ។
- 2.2.5. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាព ត្រូវប្រើបាក្រុងដែលសាមញ្ញ នាយកស្រួលយល់ និងស្ថាប់បាន ត្រូវ មេដ្ឋានប្រើបាក្រុងដែលពិបាកយល់ ។ អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវដ្ឋល់ និកាសដល់ អតិថិជន ក្នុងការបញ្ជាក់បំភីនូវបញ្ហាសិម្បួយដែលគេចង់ដឹង និងមិនទាន់យល់ច្បាស់ នៅក្នុងពេល ពិភាក្សា ។ ប្រសិនបើអ្នកដ្ឋល់សេវា និងអតិថិជននិយាយភាសាដោយក្នុង ដូចខោះចំណាត់ថ្នាក់មានអ្នក បកប្រែភាសានោះ ។
- 2.2.6. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវប្រើបាក្រុងត្រូវបំផុតបំផុតនិងបំផុតនិងបំផុត និងអតិថិជនបានយល់ ។
- 2.2.7. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាព ត្រូវធ្វានាទាក់រាល់សំភារ់សំភារ់ជួយដែលបង់ប្រាក់ និងបង់ប្រាក់ ដូចខោះចំណាត់ថ្នាក់មានអ្នក បកប្រែភាសានោះ ។

2.3. របៀបខ្ចូនឈរ

- 2.3.1. អតិថិជនមានការកិច្ចទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តន៍រាយវិធានការការពារនិងលើកកំពស់សុខភាពដែលបានផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពដែលរួមមានការអនុវត្តន៍នូវរបៀបរបស់នៅក្របដោយសុខភាពផ្តល់ខ្លួន និងសំរាប់អ្នកដែលរស់នៅក្នុងបន្ទុក ។
- 2.3.2. អតិថិជន ប្រអ្នកតាំណាង ទួលខុសត្រូវក្នុងការសាកស្អែកទៅអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពដើម្បីបញ្ជាក់បំភីឱ្យបានយល់ច្បាប់នូវការណែនាំ ប្រព័ន្ធមានធ្វើងង់ ដែលផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាសុខភីបាល ។

3. សិទ្ធិការទទួលការថែទាំ និងទរាប់ថ្មី

3.1. គោលគំនិតទីនេះ

- 3.1.1. អតិថិជនទាំងអស់មានសិទ្ធិក្នុងការទទួលការថែទាំព្យាបាលដែលសម្រេចទៅតាមតំរូវការសុខភាពរបស់គ្មានដោយរាប់ទាំងការការពារ និង លើកកំពស់សុខភាពដឹងដឹរ ។
អតិថិជនមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ក្នុងករណីដែលត្រូវការស្រោះបន្ទាន់ ។
- 3.1.2. អតិថិជនមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលសេវាដែលថែទាំព្យាបាលប្រកបដោយគុណភាពដែលមានចំណាំនៅក្នុងនិយាយ (ស្អែកដាក់) បច្ចេកទេសរបស់ក្រសួងសុខភីបាល ។
- 3.1.3. អតិថិជនមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលការថែទាំព្យាបាលបន្ទាន់មួលដានសុខភីបាល ប្រជាមួយអ្នកផ្តល់សេវា ដែលមានការសហការគ្នា ប្រចាំពាក់ព័ន្ធក្នុងការធ្វើរាជការ វិនិច្ឆ័យ និង ការថែទាំព្យាបាល ។
- 3.1.4. អតិថិជនមានសិទ្ធិក្នុងការទទួល ការយកចិត្តទុកដាក់ដោយការគោរព និងដោយ ភាពថ្មី ត្រូវសម្រេចទៅនឹង ទំនួរមួលទំនាក់ និង សិលជិម នៅអំឡុងពេលធ្វើរាជការ វិនិច្ឆ័យនិងពេលព្យាបាល ។
- 3.1.5. អតិថិជនមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលការថែទាំត្រូវបានគ្រប់គ្រង និង ព្យាពិមិត្តរបស់គោន់គោន់ នៅពេលថែទាំព្យាបាល និង មានសិទ្ធិក្នុងការប្រចាំថ្ងៃដែលធ្វើក្នុងការធ្វើរាជការ និង ការណែនាំត្រប់ពេលវេលា ។
- 3.1.6. អតិថិជនមានសិទ្ធិក្នុងដែនដីសរុបការការពាក់បន្ទូយការិយៈថាប់របស់គោលបន្ទុកាត បច្ចេកវិទ្យា និង ចំណោះដឹងបង្ហូប្បញ្ញត់ដែលមាននៅក្នុងប្រទេស ។
- 3.1.7. អតិថិជនមានសិទ្ធិទទួលការថែទាំព្យាបាលរហូតដល់ដំណាក់ការចុងក្រោយ និង មានសិទ្ធិក្នុងការស្វែប្រកបដោយភាពថ្មីថ្មី ។

3.2. ការអនុវត្តន៍

ត្រូវដាក់ពីមានដល់សេវាសុខភាពសហគមន៍ដែលមាន ដើម្បីឱ្យមានវិធានការថែទាំព្យាបាល និងតាមដានបន្ទុ ។

- 3.2.8. ដើម្បីធានាដែលការផ្តល់សេវាសុខភិបាលប្រកបដោយគុណភាព ក្រសួងសុខភិបាលត្រូវជួយ ដុរពុទ្ធឌីន បង្កើតចំណោមដឹង និងជំនាញប្រសិទ្ធភាព បុគ្គលិកសុខភិបាលតាមរយៈកម្មវិធីកសាង សមត្ថភាពទៅវិនាទតាំង ។

3.2.9. បុគ្គលិកសុខភិបាលត្រូវស្វែងយល់ នូវរាជរដ្ឋាភិបាលនយោបាយជាតិ ពិធីសារព្រៃបាល និងក្រមសិលជាឌីជាតិវេដ្ឋសាស្ត្រ ។

3.3. ការទទួលខុសត្រូវ

- 3.3.1. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះក្តុងការធ្វើលំពេន្ធមានដែលមានលក្ខណៈ: ព្រះមន្ត្រី និងពេញលេញ ទាំងឡាយនៅក្នុងសាធារណរដ្ឋបាលសំខ្លួន និងព្រះបង្កាញព្រោះវាបានកំណត់ត្រា ប្រុងកសារទាំងឡាយដែលមាន ស្ថិជិជ្ជីរបស់ខ្លួន នៅពេលទៅពិនិត្យព្រាតាលនៅមួលដ្ឋានសុខភាព ។

3.3.2. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះក្តុងការគោរពតាមការណែនាំ និងការព្រាតាលរបស់អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព ហើយផ្តល់ព័ត៌មានទៅឱ្យអ្នកផ្តល់សេវាប្រសិនបើគេមិនអាចធ្វើតាមការណែនាំប្រការព្រាតាល ។

3.3.3. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះក្តុងការត្រឡប់មកមួលដ្ឋានសុខភាពវិញ ឱ្យបានទាន់ពេលតាមការកំណត់ជូនរបស់អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព ។

3.3.4. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះក្តុងការបង់ថ្វីសេវា ដូចមានថែងក្នុងគោលនយោបាយ និងបទបញ្ជីតិវបស់ក្រសួងសុខភាព ។

3.3.5. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះក្តុងការបង់ថ្វី លើបិវីក្សារ ឱីសច និងសំភារ់ដៃទេទៀតដែលយកដោយមិនមានការអនុញ្ញាត ប្រព័ន្ធទីឱ្យខ្ចោម ដែលបានប្រព្រឹត្តដោយអតិថិជន ព្រៃសរ បងបុន ប្រាតិមិត្តរបស់តាត់ ។

3.3.6. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះ ពីសុវត្ថិភាពនូវរបស់ររបីប្រាស់ដែលជាកម្មសិទ្ធិជាល់ខ្លួនក្នុងកំឡុងពេលសំវាកព្រាតាលនៅមួលដ្ឋានសុខភាព ។

3.3.7. អតិថិជនទូលាច្បាសព្រះក្តុងការធ្វើនូវការគោរព និង សុភាពរបសារចំពោះអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព ។

4. ສິຂະແໜງການກົງກາທາງເສື່ອງ

4.1. តាមព័ត៌មាននេះ

4.1.1. អតិថិជនមានសិទ្ធិទេរាបនុវករក្រោមចំណាំនូវរាល់ពេជ្ជមានទាំងអស់ របស់ភាគ់
ទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពសុខភាព រោគនិន្ទីយ សភាពដី ការព្យាបាល និង ពេជ្ជមានផ្ទាល់ខ្លួនដែល
ទ្រូវត សូមដើរក្រោយពីភាគ់ស្មាប់កំដោយ ។

4.2. ការអនុវត្តន៍

4.2.1. អ្នកគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានសុខភាពនិងអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវ ត្រូវធានាថា រាល់ជកសារ ហត្ថិភាព និងទទួលយករបស់អគ្គិជនត្រូវរក្សាទុកបានត្រឹមត្រូវ និងនៅកន្លែងមានសុវត្ថិភាព

4.2.2. ដើម្បីរចំសរាយនូវការធ្វើឱ្យខ្មែរខាយការសំណាត់ មួលដានសុខភាពល្អវាំទានទំន់បែប
បទការងារថ្មានសំណាត់អនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលិកសុខភាពល្អការចូលទៅបើជាសំនួរភាល់ងក
សារ បញ្ជី និងទិន្នន័យរបស់អតិថិជន ។

4.2.3. រាល់នកសារ បុ បញ្ជីរបស់អតិថិជន អាជដកយកបាននៃពេជ្យបុគ្គលិកសុខភាព ដែលបានមាត់តាំងត្រីមត្រូវ និង សំរាប់តែក្នុងគោលបំណងពាក់ព័ន្ធនឹង ការងារវេជ្យសាស្ត្រពេជ្យឈ្មោះ ។ ការសំងារតែនៃពេជ្យមានសុខភាព អាជចំកាយឱ្យដើរដួលអង្គការចាត់តាំងសុខភាព ដែលទ្រូវពេញ តិបានឱ្យបង្ហាញ អ្នកមន្ត្រីពិសោធន៍ និងអ្នកបច្ចេកទេសដែលជីនួយការឱ្យ វេជ្យបណ្ឌិត ដែលកវេនុង បុអ្នកទាំងនោះមានការពាក់ព័ន្ធក្នុងការផ្តល់សេវាសុខភាពជូន អតិថិជន ។

4.2.4. អ្នកដូលៗសេវាសុខភាពត្រូវប្រើប្រាស់បណ្តាញទំនាក់ទំនងដែលធានាទូរការសំងាងនីងដោយមានការយល់ព្រមពីអតិថិជន ។

4.2.5. អ្នកគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានសុខភាព និងអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវ ធ្វើជាភាសាថា រាល់ពាណិមាន សំណាត់ទំនួនអស់ អាជីវកម្ម និងលុខោត្រា ពេលអាតិថតិថនយល់ព្រម ។ ប្រសិនបើមានការស្ថិសំពិមានសំរាប់ការងារទាំងនេះត្រូវបានគ្រប់គ្រង និងចាយរយៈលិខិតផ្លូវការ ។

4.2.6. ពេទិមានសំងារតែស្ថិតិសុខភាពរបស់អគ្គិជន នាមចំប្លែក ឬបង្ហាញឱ្យដឹង (លេខាងក្រោម) ដែលអនុភាពរដ្ឋ ប្រុងកដន ដែលទទួលស្ថាប់ដោយច្បាប់ ប្រ ធម្មនុញ្ញ សំរាប់តែ វិធានការនានាកងកិចការទទួលប័ណ្ណតែកយនរាយ ។

4.2.7. អ្នកគ្រប់គ្រងមូលដ្ឋានសុខភាព និងអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវ ព្រះជាតិ រាជរដ្ឋបាល សំងារតំបន់របស់អតិថិជនព្រះបានការពារ និងរក្សាទុកបានព្រឹមព្រុវ។

សារៈធាតុរបស់មនុស្សដើម្បី យោម ជាមិកា និងសិរីភ្លូដថ្វីទៅដែលជាប្រភពនៃពិមាន
របស់អតិថិជន ត្រូវកំណែចេញឱ្យបានត្រឹមត្រូវ បុរក្សាទុកនៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថភាព ។

- 4.2.8. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវបានអតិថិជនឱ្យដឹងពីរបៀប និងពេលវេលាដែលអាជីវការ
រាល់ទិន្នន័យនៅពេលដែលត្រូវការ ។ អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវដឹងពីគោលបំណង នៃការប្រើ
ទិន្នន័យរបស់អតិថិជន ។

4.3. ការចូលរួមក្រោម

- 4.3.1. អតិថិជនទទួលខុសត្រូវក្នុងការរក្សាទុកពិមានសុខភាពដែលបានប្រតប់ជូនភាគ ។

5. សិទ្ធិភ័យការចូលរួមការងារ

5.1. គោលគំនិតតម្លៃ:

- 5.1.1. អតិថិជនដែលបានមកពិនិត្យ ឬ សំរាប់ការចូលរួមក្នុងការងារ និងពេលវេលាដែល
បាននូវការពិនិត្យបានសមរម្យនៅមូលដ្ឋានសុខភាពបានដែលគាត់ប្រើប្រាស់ ជាពិសេសនៅពេលដែល
អ្នកដ្ឋល់សេវាដើម្បីការពិនិត្យសារធ្លាកាយ និង នៅពេលព្យាយាយ ។

5.2. ការអនុវត្តន៍

- 5.2.1. រាល់អង្គភាពសុខភាពបានចាំងអស់ត្រូវមានមូលដ្ឋានសុខភាពបានសម្របដើម្បីជាភាសា
នូវភាពធនការនៃការងារ និងពេលវេលាដែលធ្វើអនុវត្តន៍ និងពេលវេលាដែលធ្វើការ
ពិនិត្យ និងព្យាយាយដើម្បីត្រូវការងារ និងមានរំអ្នកដែលចាំបាច់ធ្វើអនុវត្តន៍
ប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងបន្ទប់ ។

- 5.2.2. អ្នកគ្រប់គ្រងមនុស្សរបៀប ត្រូវរៀបចំកន្លែងសំរាប់បុរស - ស្រីជាថ្នូរដោយទៅក្នុងកំឡុង
ពេលពិនិត្យ និងព្យាយាយដើម្បីត្រូវការងារ និងព្យាយាយដើម្បីត្រូវការងារ ។

- 5.2.3. រាល់អង្គភាពសុខភាពបានចាំងអស់ត្រូវផ្តល់បន្ទប់ទឹកជាថ្នូរដោយទៅក្នុងសំរាប់ស្រី បុរសនិង
ជនពិការ ។

5.3. ការចូលរួមក្រោម

- 5.3.1. អតិថិជនត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការដ្ឋល់ដីលីងទៅ អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពពីតុវករងក
ជនរបស់ខ្លួន និងផ្តល់ពិមានត្រឡប់ដើម្បីធ្វើការរំកលំអ ។

၆. မြန်မာနိုင်ငံရေးပြန်လည်ပေါ်လေ့လာမှုများ

6.1. តោលព័ត៌មាន

- 6.2.6. ការយល់ព្រមពីអតិថិជនគឺជាការចាំបាច់ ចំពោះរាល់ការរក្សាទុក បូបើប្រាស់សារធាតុ ទាំងឡាយរបស់អតិថិជន ទោះក្នុងការធ្វើរាជកិនិច្ចូយដម្មតា ការព្យាពាល និងការវែចចាំកី ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ខ្លះមានការយល់ព្រមជាលាយលីក្នុងក្រុមពីអតិថិជន ។
- 6.2.7. ការយល់ព្រមពីអតិថិជន ដោយបានការពន្លេលីឆ្បាស់លាស់ គឺជាការចាំបាច់សំរាប់ឱ្យ តាត់ចូលរួមនៅពេលបង្រៀនមុខវិជ្ជាគ្មីនិង អ្នកដ្ឋានលីសំរាប់លាស់ និងការបង្រៀនមុខវិជ្ជាគ្មីនិងការដែលមានការ ចូលរួមពីអតិថិជន ។
- 6.2.8. ការយល់ព្រមពីអតិថិជន ដោយបានពន្លេលីឆ្បាស់លាស់ គឺជាការចាំបាច់សំរាប់ឱ្យចូលរួម ក្នុងព្រោះជ្រាវិញ្ញាសាថ្មី ។ រាល់ពិធីសារព្រោះជ្រាវិញ្ញាសាថ្មី ក្នុងការក្រមសិលជមិ ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ ។ ការព្រោះជ្រាវិញ្ញាសាថ្មី អនុវត្តទៅលើអតិថិជនទាំងឡាយណាដែលគេមិនអាចមានលទ្ធភាពបានពី និងអាចមានប្រយោជន៍សំរាប់អតិថិជនដែន និងសាធារណៈដែនដែន ។

6.3. ការចូលរួមទៅក្នុងក្រុមពីអតិថិជន

- 6.3.1. អតិថិជន បុអ្នកតំណាងរបស់តាត់ ទទួលខុសត្រូវនូវរាល់ដលរិបាកទាំងឡាយដែលគិត មានឡើងមកពីការសំរេចចិត្តរបស់តាត់ ជាពិសេសនៅពេលសំរេចចិត្តមិនធ្វើតាមអនុសាសន៍ របស់អ្នកដ្ឋានលីសំរាប់លាស់ ។
- 6.3.2. អតិថិជនត្រូវតែស្អាល់ច្បាស់ពីសិទ្ធិទាំងនេះ ។ តាត់អាចផ្តល់រកសមាជិកគណៈក្នុងការ ត្រូវបង្កើតក្រសួងសុខភាព ប្រគល់ក្នុងការត្រូវបង្កើតក្រសួងសុខភាព និងអនុភាពមនុស្ស នៅពេលមិនច្បាស់ បុមានបញ្ហា ។

7. សិទ្ធិសំរាប់ការងារយោបល់ និង ការចូលរួម

7.1. គោលគំនិតទីនេះ

- 7.1.1. អតិថិជនមានសិទ្ធិកុងការបញ្ហាព្យាមតិ យោបល់ទាក់ទងទៅនឹងសេវាឌំព្រាតាលដែល
គេបានទទួលភក្តុងមក ។

7.1.2. អតិថិជនមានសិទ្ធិកុងការ តវា បុ បីឃុំ នូវរាល់កំបុលផ្ទាល់ដែលបង្ហាញឱ្យ ដោយអ្នក
ផ្តល់សេវា ។

7.1.3. អតិថិជនមានសិទ្ធិកុងការចូលរួមតាមរយៈតំណាងដែលគេបានព្រើសតាំងសំរាប់ការធ្វើ
ដែនការ និងរាយតាំងដែលសេវាសុខភីបាន និងផ្តល់យោបល់អំពីគុណភាព និង លក្ខណៈដែលសេវា
បានផ្តល់ភក្តុងមក ។

2. ការអនុវត្តន៍

7.2.1. អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពត្រូវចាត់ទុកចា មតិយោបល់របស់អតិថិជន បុអ្នកតំណាងរបស់គាត់
ជាតិមានត្រឡប់ប្រកបដោយស្ថាបនាសំរាប់ខ្លួនឯងដែន និងមូលដ្ឋានសុខភីបាលដឹង ។
អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពត្រូវបើក្រស់ប្រព័ន្ធផ្តល់ពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានព្រៃនទៅ និងទាន់ពេល
វេលាតាមដែលអាជីវិះទៅបាន ។

7.2.2. អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពត្រូវ បង្ហាញ និងលើកកំពង់បរិយាតាសម្បួយ ដែលតាំងត្រូវដល់មតិ
យោបល់ និងពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានព្រើស និងធ្វើការតាមដានទៀតទៅវិធានការ បុ
សកម្មភាពទាំងនេះ ។

7.2.3. គណៈកម្មការដែលតំណាងឱ្យសហគមន៍ (ក្រុមប្រែប្រួលសុខភាពរួម គណៈកម្មការ
គ្រប់គ្រងមណ្ឌលសុខភាព គណៈកម្មការអាជារវ្រព្យ ។ ១៧ ។) ត្រូវមានត្បូនាទិយានសកម្មភីនការ
ផ្តល់ពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានព្រៃនទៅ និងតាមដាននូវសកម្មភាពផ្តល់ពាណិជ្ជកម្មត្រូវប់ ។

7.2.4. រាល់ការបូងតវា ទាំងឡាយ ត្រូវមានកសិក្សានំច្បាស់លាស់សំរាប់បង្ហាញទៅអាជ្ញាងរាតាំ
ព័ន្ធបុ គណៈកម្មការដែលតំណាងឱ្យសហគមន៍ អ្នកតំណាងសហគមន៍ និងអង្គការសង្គមសិរិល
(អង្គការមិនចំណាំរដ្ឋភីបាល សហគមន៍ ។ ១៨ ។) អាជីវិះជាដែនូយការដល់អតិថិជនបានទៀតទេ
ដែលគេចងច្វើនតវា ចំពោះអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព ។ ក្រុមអ្នកប្រាប់គ្រែងមូលដ្ឋានសុខភីបាល
និងបុគ្គលិកសុខភីបាលត្រូវសហការណ៍ជាមួយអតិថិជន បុតំណាងរបស់គេ ក្នុងការផ្តល់ពាណិជ្ជ
កម្មភាពទៅនឹងទោនកសិក្សានំច្បាស់ដែលត្រូវការ ។

- 7.3.1. អតិថិជនត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ពិតប្រាកដទៅ អ្នកជូនយ៉ាងវាយ
សុខភាពលោកយុទ្ធមុនីងដ្ឋាល់ប្រតាមរយៈបង្ហើបន្ទាតិមិត្ត ប្រតាមរយៈគណៈកម្មការដែលជាប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង (ក្រុមប្រែប្រួលសុខភាពក្នុម អ្នកស្ថ់ត្រូចចិត្តក្នុម) ។

7.3.2. អតិថិជនត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើសវិសទំណាងរបស់ខ្លួន ដែលទំណាងឱ្យស្រែលេង
របស់ខ្លួនពិតប្រាកដ និងការពារដល់ប្រយោជន៍ឱ្យខ្សោ ទាក់ទងទៅនឹងការផ្តល់សេវាសុខភាព ។

7.3.3. អតិថិជន និងទំណាងរបស់ខ្លួន ទទួលខុសត្រូវក្នុងការតាមដាននូវបញ្ជាក់ថាទ្រាយដែល
បានផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ទៅអ្នកជូនយ៉ាងវាយសុខភាព ។

ចំណុកជីវេ: សេចបន្ទីរឈានវិបត្រឡងទៅការដែលមានអង្គភាពជាប្រព័ន្ធផ្លូវការនៃប្រជាជាតិ

គោលបំណងនៅក្នុងដែកនេះ គឺដើម្បីផ្តល់ពាណិជ្ជកម្មស្តីអំពី សិទ្ធិ-ការពួកិច្ចអ្នកដូល់សេវាសុខភាព ។
តើអ្នកខ្លះដែលជាសិទ្ធិ-ការពួកិច្ចរបស់គេ និងតើគ្រែត្រវអនុវត្ត និងយើកកំពស់ សិទ្ធិ-ការពួកិច្ចនេះដោយ
របៀបណា ។

គោលគំនិតគ្នា៖នឹងពន្យល់អំពីអត្ថន៍យ៉ានេសិទ្ធិ-ការពួកិច្ចរបស់អ្នកដូល់សេវាសុខភាព ។
ការអនុវត្តន៍ងរៀបរាប់អំពីចំណុចសំខាន់ៗដូចជា : តើត្រូវធ្វើអ្នកខ្លះ? តើត្រូវធ្វើដូចមេច? និង តើត្រូវធ្វើ
ដោយអ្នកណា ?

1. សិទ្ធិ និង ការពួកចូល នូវការធ្វើរឿង និង ទម្រង់ទិន្នន័យបច្ចេកទេសផ្លូវការ

1.1. តោយទំនិញទន្លេ៖

អ្នកផ្តល់ឈរ ស្របតាមបច្ចេកទេសមានសិទ្ធិភូងការស្ថុរ និង ស្លែងយល់ពី ពតិមានពេញលេញ និង
ត្រួមត្រូវ ពាក់ព័ន្ធឌើនឹងដីបច្ចុប្បន្ន និង អតិថជាល ការសំរាកពេញពីមន ការបើប្រាស់ឆ្នាំ
មានប្រព័ន្ធមួច និង រឿងរាជធ្លានជំពាក់ទងទេនឹង សុខភាពអភិធម៌ របៀបពុលទាំងពីមាន
ពីមុខរបរ និងទិន្នន័យសំនោះពីមន និង បច្ចុប្បន្នរបស់អភិធម៌ ។ និងវាអាចបានការពេញលេញ និង
ការបើប្រាស់ឆ្នាំដីអភិធម៌ កំពុងរបី និង ក្រោងនឹងរបី ។

1.2. ការអនុវត្តន៍

2.1.1. ដើម្បីចូលរួមចំណោកក្នុងការព្យាយាម និងធ្វើវារិទិន្ទឹមប្លូយឱ្យបានត្រីមត្រូវ ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងការទទួលខុសត្រូវរបស់គេ អតិថិជនត្រូវសហការជាមួយអ្នកជូនសៃរាស្ត្រភាពក្នុង

ការផ្តល់ព័ត៌មានដែលមានលក្ខណៈ: ត្រីមត្រូវនិងពេញលេញដែលទាក់ទងទៅ និងបញ្ហាសុខភាព បច្ចុប្បន្ន និងអតិថាពលរបស់ខ្លួន ។

2.1.2. នៅពេលសាកស្រាវត័ម្ចានពីសុខភាពរបស់អតិថិជន អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពត្រូវមានវិធី សាល្យកុងការស្មរដោយការសំបន់យកប្រើប្រាស់ពាក្យបច្ចេកទេសដែលគេមិនដែលធ្វាប់ដើម្បី ឆ្លាប់ពុំ ឱ្យមេត្រិចបំផុត ។ អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពត្រូវសាកស្រាវសំណួរឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងជាក់លាក់ ទៅអតិថិជន ហើយត្រូវពន្លេពីហេតុផលទៅការសាកស្រាវត័ម្ចាន នេះឱ្យបានច្បាស់លាស់ដែរក្នុងករណីដែលចាំបាច់ ។

2. សិទ្ធិ និង ការឡើងចូលរួមរាយដៃខែឆ្នាំ និង ទ្វាង

2.1. គោលគំនិតទន្លឹ៖

2.1.1. ក្នុងស្ថានភាពពិសេស និង បន្ទាន់ដើម្បីសង្រោះអ្នកជីនី អ្នកផ្តល់សេវាមានការត្រួតពិច្ចព្រាតាល ស្របតាមបច្ចេកទេស និង លទ្ធផាត់របស់ទីតាំង ដោយបានផ្តល់ព័ត៌មាន ដល់អតិថិជនជាមុន ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកជីនីសិក្សាបច្ចុប្បន្នទៅទីតាំងផ្សេង អ្នកផ្តល់សេវាអាជ្ញិតាមសំណួរពាន់ដោយ ពន្លេឱ្យបានច្បាស់នូវរាល់ដែលវិបាកដែលរាជកែទេមាននៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ។

2.1.2. ជាទូទៅនិរន្តរភាពទៅការថែទាំអ្នកជីនីត្រូវបានធានា ។ ក្រោពិករណីបន្ទាន់ ត្រូពេទ្យមានសិទ្ធិបដិសជបន្ទូផ្តល់ការថែទាំព្រាតាលបាន ដោយមួលហេតុ វិធានីវិវាទ ឬ មួលហេតុជាល់ខ្លួន ។ បើសិន្យត្រូពេទ្យបដិសជបេសកកម្មនេះ ត្រូពេទ្យត្រូវផ្តល់ ដំណឹងដល់អ្នកជីនី និង បច្ចុប្បន្នព័ត៌មាន ចាំបាច់ទៅត្រូពេទ្យដែលអ្នកជីនីដើរសិរី ដើម្បីធ្វើការព្រាតាលបន្ទុ ។

2.1.3. សម្របតាមហេតុផលវេជ្ជសាស្ត្រដែលមិនអាចសង្រោះជីវិតអ្នកជីនីបាន និង បន្ទាប់ព័ត៌មានការ ងកការពិភាក្សាបែបប្រាប់ការព្រាតាលត្រាយពិតានពិភាក្សា និង ពន្លេដល់ក្រុមត្រូវ អ្នកផ្តល់សេវា មានសិទ្ធិបញ្ចប់ការព្រាតាលបាន ។

2.1.4. ស្របតាមការកិច្ច និង ដើម្បីដល់ប្រយោជន៍អ្នកជីនី អ្នកផ្តល់សេវាមានការត្រួតពិច្ចផ្តល់ដើម្បីនានា ទៅការងារអតិថិជន និង ត្រូវឱ្យប្រតិបត្តិតាមដើម្បីនានា នៃការព្រាតាល និង ការរំណែនាំនានា ។

2.1.5. ស្របតាមការកិច្ច និង ដើម្បីដល់ប្រយោជន៍អ្នកជីនី អ្នកផ្តល់សេវាមានការត្រួតពិច្ចត្រូវឱ្យអតិថិជន និង អ្នកតាំណាងរបស់គោរពយ៉ាងមិនម៉ាត់ វិនិយោះដឹកឃុននៃទីតាំងព្រាតាល ។

2.1.6. អ្នកផ្តល់សេវាមានការត្រួតពិច្ចផ្តល់សេវាទ្រាតាល និង សេវាដែលអតិថិជននៅក្នុងដែល មានការធានាការងារកសិទ្ធិ ប្រាការបិទចាំសមរម្យដែលអ្នកជីនីត្រូវ គោរពជាចាំបាច់ ។

2.2. ការអនុវត្តន៍

- 2.2.1. អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពត្រូវធានាថា សេវាកំដែលមាននៅមួយដោនសុខភាពត្រូវបាន
ផ្តល់ជ្រាយឱ្យដោនសាធារណៈ ។ គេអាចប្រើប្រាស់ ផ្ទាំងរុបភាព ិត្តប័ណ្ណ ប្រព័ន្ធអោយនា
ប្របណ្តុញទំនាក់ទំនីនដែលមានប្រាប់ដូចជា ក្រុមប្រែនៃសុខភាពភ្លឺ ធម៌ការប្រប់ប្រង
មណ្ឌលសុខភាព ។ លើ ។ ដើម្បីផ្តល់ជ្រាយពីមានអំពីសេវាកំដែលមាននៅសាធារណៈដែន ។
- 2.2.2. អតិថិជនត្រូវទទួលស្នាល់ និង ស្វែងយល់ពីភាពមានកិត្តវត្ថុមួយដែនសុខភាពត្រូវបានដែលគោរៈ
ពិនិត្យនិងព្យាយាល ហើយគេចិនគូរបង្កើតបង្កើត អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពឱ្យផ្តល់សេវាកំដែលគោរៈ បុ
ប្បសិទិ សមត្ថភាព បុលទិន្នន័យបស់គោរីយ ។
- 2.2.3. អតិថិជនត្រូវគោរពនៅការព្យាយាល និង អនុវត្តន៍ដោយ ១ ដែលបានផ្តល់ជូន
ដោយធ្វើកទៅតាមសេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងសុខភាពពេលបច្ចុប្បន្ន ។
អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាព ត្រូវផ្តល់ការពន្លាលឱ្យបានច្បាស់ដល់អតិថិជនពេលដែលត្រូវការ ។
- 2.2.4. រាល់អង្គភាពសុខភាពទាំងអស់ត្រូវមានបទបញ្ជា និង សារចែនការបស់មន្ត្រីរពទ្វាកំតាំង
ឱ្យយើងជាសាធារណៈ ។
- 2.2.5. រាល់អង្គភាពសុខភាពព្យាយាលទំនួលអស់ ត្រូវមានទីតាំងការងារសម្រប ដើម្បីជាន់
នូវភាពឯកជន សំរាប់អតិថិជន នៅពេលធ្វើអនុវត្តន៍ដោយសារណ៍ នាន់យើងចាប់ពេលធ្វើការ
ពិនិត្យ និងព្យាយាលជីក្រុងស្ថានភាពចាំបាច់ ត្រូវធ្វើនៅក្នុងបន្ទប់បិទបាន បុរៈបចំយ៉ាងណាមឱ្យ
មានតែអ្នកដែលចាំបាច់បុណ្យការ នៅក្នុងទីនោះ ។
- 2.2.6. អតិថិជន បងបួនព្យាយិមិត្ត និងអ្នកតំណាង ត្រូវសហការជាមួយអ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពក្នុងការ
ធានាផូម៉ែនការគោរពនូវភាពឯកជន និងអ្នកមានវិជ្ជាចិវ័យ និងកសិទ្ធិរបស់អតិថិជន ។
ការពន្លាលឯកសារនិងកសិទ្ធិនៃមុខវិជ្ជាចិវ័យ រួមមានមិនឱ្យមានការរៀបចំពេញ និងខ្សោយការងារមួយកំពុង និង
រាល់អង្គភាពសុខភាព អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាព ពិអ្នកខាងក្រោម នៅក្នុងពេលកំពុងធ្វើការងារ បុ ធ្វើ
អនុវត្តន៍ដើម្បីមួយទៀត ។

3. សិទ្ធិ និង ការទទួលឱ្យការង្រោះការងារ

3.1. គោលព័ន្ធដីតិត្តិន៍

អ្នកដ្ឋល់សេវាមាន ការព្យាយិច្ឆេទរក្សាមានចំណាំរបស់ពីមានទាំងអស់ របស់អតិថិជន
ចំពោះបុគ្គលដោយទៀត ទាក់ទងនៅនឹងស្ថានភាពសុខភាព ហេតុវិនិច្ឆេយ សភាពជីវិ៍ ការព្យាយាល និង
ពីមានជ្រាល់ខ្លួនដែលទៀត សូម្បីតែប្រាយពិអតិថិជនបានស្ថាប់ ហើយកំដោយ ។

3.2. ការអនុវត្តន៍

- 3.2.1. បង្កើនរបស់អតិថិជន អ្នកតាំណាងរបស់គាត់ បូបុត្យលិកក៏ដោយត្រូវគោរពតាមវិធានការ បូប្រព័ន្ធក្នុងការសំងារដែលអនុវត្តដោយអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព ។ គេមិនត្រូវធ្វើការបង្អីតបង្អែង ចំពោះអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពដើម្បីឱ្យផ្តល់ បុ បង្ហាញនូវព័ត៌មានសុខភាពិាលណាមួយទៀត ឬ ឈុំត្រាងារំពោះមានការយកប់ត្រាមពីអតិថិជនដែលជាម្នាស់ខ្ពស់ បុក្តីមានការស្នើសុំដោយច្បាប់ ។

3.2.2. អ្នកគ្រប់គ្រងមួលដានសុខភាពិាលនិងអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវ ត្រូវធានាទា រាល់ដែកសារ បញ្ចី និងទិន្នន័យរបស់អតិថិជនត្រូវក្នុងការងារត្រឹមត្រូវ និងនៅក្នុងមានសុវត្ថិភាព ។

3.2.3. ដើម្បីឲ្យសរាយនូវការធ្វើឱ្យខ្លួនខ្សោយការសំងារ មួលដានសុខភាពិាលត្រូវមានទំនួរបែបចំ ការងារច្បាស់លាឃសំរាប់អនុញ្ញាតឱ្យបញ្ជីកសុខភាពិាលក្នុងការចូលទៅប្រើប្រាស់នូវរាល់ដែក សារ បញ្ចី និងទិន្នន័យរបស់អតិថិជន ។

3.2.4. មានវែតបុត្យលិកសុខភាពិាល ដែលមានការមាត់តាំងត្រឹមត្រូវទិន្នន័យការងារការងារ បុ បញ្ចីរបស់អតិថិជនបាន និង សំរាប់តែក្នុងគោលបំណងពាក់ព័ន្ធនិងការងាររៀងគ្រោះតុលារ៉ាប់ ។

3.2.5. ពតិមានសំងារស្តីពីសុខភាពរបស់អតិថិជន អាជបេរិប្រាស់ បុបង្ហាញឱ្យដើរ (ឈ្មោះ និង ទិកដើរ) ដោយអង្គភាពដើរ បុងកជន ដែលទទួលស្ថាប់ដោយច្បាប់ បុ ធម្មនុញ្ញ សំរាប់តែ វិធានការនានា ជាពិសេសសំរាប់កិច្ចការទេប់ស្ថាត់កយន្តរាយ ។

3.2.6. អ្នកគ្រប់គ្រងមួលដានសុខភាពិាល និងអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវ ត្រូវធានាទា រាល់ទិន្នន័យ សំងារតាំងអស់របស់អតិថិជនត្រូវបានការពារ និងរក្សាទុកបានត្រឹមត្រូវ ។ សារៈជាតុរបស់មនុស្សដែល ឈ្មោះ ជាបិកា និងសិរាភ្លុប៊ូទេរ៉ែតែដែលជាប្រកាសនៃពតិមាន របស់អតិថិជន ត្រូវកំទេចចោលឱ្យបានត្រឹមត្រូវ បុរក្សាទុកនៅក្នុងដែលមានសុវត្ថិភាព ។

3.2.7. អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព ត្រូវបារ៉ាប់អតិថិជនឱ្យដើរ របៀប និងពេលវេលាដែលដែលអាជដកយក រាល់ទិន្នន័យនៅពេលដែលត្រូវការ ។ អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពត្រូវដើរដើម្បីគោលបំណង នៃការប្រើ ទិន្នន័យរបស់អតិថិជន ។

4. සිංහල නිය ගත්තුගිණුන්ගිණුම්වාදයේ

4.1. ເຕັມທຳສິດທະນີ:

- 4.1.1. ເນັ້ງເບືກຸດແຜ່ນສາງໝູ ສິນ ໛ຫຼກກາຕໂຮມຕຳໜີ ກູ້ນກຣມທີ່ຈຳຕັ້ງ ຂູ້ກຜູ້ລໍ່ເສຍວ່າມານກາຕູ ກີ່ຫຼຸບຕູກອີກຕື່ຜົນເຫຼົ່າຂູ້ກຜູ້ລໍ່ເສຍວ່າຜິ່ນເຕັ້ງ ບູ ເຫຼື່ມພື້ນສຸຂະກິຫາແຜ່ນເຕັ້ງ ພົບ

4.1.2. ເຄີຍກູ້ນກຣມທີ່ກົງສູບໍ່ໄກ່ຮ່ວມມື່ເພີ້ມຕໍ່ກ່ຽວກົງເປົ້າມີກົດໝູກັນໃນບົກການກົ່ນຕັ້ງ

**ការ អ្នកដូល់សេវាមានកាតព្យិច្ចាតំអនុវតមនឹងវេជ្ជសាស្ត្រថា ដោយមិនត្រូវរង់ចាំការយល់
ព្រមទាំងរាយរបស់គាត់ទេ ។**

4.2. ការអនុវត្តន៍

4.2.1. អ្នកដូល់សេវាគ្រោរពន្យល់ដល់អតិថិជនឱ្យបានឆ្លាស់:

- ពីសានកាតដី ពីលទ្ធភាពទីតាំង និងលរិបកដែលអាចកើតមានប្រសិនបើអ្នកដូល់
ទទួលសេវាព្យាបាលនៅកន្លែងនេះ
- ពីសមត្ថភាពនិងលទ្ធភាពនៃកន្លែងដែលត្រូវបញ្ចូនទៅ និងលទ្ធផលពីសេវាដែលអាច
ទទួលបាននៅទីតាំងដើម្បីនេះ

4.2.2. ក្រោពីសានកាតកំក្រស្សាប់ក្រស់ ឬផ្ទេកក្នុងករណីដែលអតិថិជនមិនអាចប្រាស់បានទេ បាន ប្រុមិនអាចតែបង្កើតឡាយបាន ឧទាហរណ៍ ដូចជាស្អែកប់ វិញ្ញានសារតី ប្រកុមារ ដែលស្ថិតក្នុងសាន កាតអាមេរង់ចាំបាន រាល់អនុវតមនឹងរបស់អ្នកដូល់សេវាសុខភាព គូរដ្ឋានកាត់ការពិភាក្សា និងមានការយល់ព្រមជាមួយបងប្ញន អាមេរោបាល តាំង ប្រុ គណៈកម្ពុជាការបង្រៀន ទេសមនឹករពន្យល់ ។

5. ការចូលរួមត្រូវរបស់អ្នកដូល់សេវា

**អ្នកដូល់សេវាគ្រោរស្វែងរកដំណឹង និង កាតព្យិច្ចរបស់ដូនិច្ចបានឆ្លាស់
ហើយអគ្គិភ័យ និង កាតព្យិច្ចទាំងនេះប្រកបដោយកាតទទួលទុលាឯសត្វវិទ្យា**

ចំណាំទី ៤ : ពិចំសារក្នុងផែនវាំង្វើនុវត្តន៍សិទ្ធិអតិថិជន និង សិទ្ធិ-កាតព្យិច្ចរបស់អ្នកដូល់សេវាសុខភាពអាមេរិយៈនិងការបង្រៀន
ការរំណោនការបង្រៀន និងការបង្រៀនការបង្រៀន និងការបង្រៀនការបង្រៀន និងការបង្រៀន
តាមរយៈវិធីសាស្ត្រជាមួយ នៅតាមច្បាក់ជ្រើន ពីត្រា ។

ចំណាំ

ចំណុចចាប់ផ្តើមពីការប្រកាសឱ្យបើកបានដាច់រវាងការឱ្យអនុវត្តសិទ្ធិរបស់អភិថិជន និងសិទ្ធិ-ការពួកគិតរបស់អ្នកជូនដែលវាសុខភាព ។ ការងារនេះនឹងធ្វើឡានរហ័បច្ចេកចាមរយៈសិក្សាសាលាថ្មានការដោះស្រាយដែលបានបង្កើតឡើងឡើង ដែលមានការរួមចូលរួមជាតិដែលអាចបានដាក់ខ្លួនមកពីក្រសួងសុខភាព និងការពួកគិត ក្នុងការរៀបចំការងារ ។

ភាគីពាក់ព័ន្ធដំខាន់ៗ និងត្រូវបានអព្យើរួចរាល់ល្អមសិក្សាសាស្តា ដែលល្អមាន តំណែងគណៈត្រពេទ្យ សមាគមនឹងជាជីវិ៍សុខភាព សហគមន៍ សហជីថកម្មករ អ្នកចេញរបៀ អនុការសិទ្ធិមនុស្សនិងដែគុសសុខភាព សិក្សាលដៃទេទៀត ។

ក្រោពីនេះ និងមានធ្វើសន្តិសិទ្ធិការសែត ដើម្បីផ្តល់ជាមួយពីការប្រកាសជាថ្នរវករអំពីសិទ្ធិអតិថិជន និងសិទ្ធិ-ភាពពិចអកដល់សេវាសម្រាប់សាធារណៈជនបានដឹងយ៉ាងទល់ទាមរយៈ

ិបសាយ (website) ដែលមាននៅក្រសួងសុខាភិបាលក៏ដោបណ្តាញយោសនាមួយសំរាប់ធ្វើការផ្សេងៗ ដូរយោពតិមានដែរ។

មជ្ឈមណ្ឌលជាតិលើកកំពស់សុខភាព និង នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវលើរដ្ឋបាល
សកម្មភាពទាំងអស់នៅត្រីកកណ្តាល ។

ចំណាំ

ដូចត្រីនគាលនយោបាយសុខភាព គាលការណ៍ឱ្យលាង និងស្ថាដាក់ជាគ្មេងទៅ មន្ទីរសុខភាពខេត្តនិង
ស្ថុកប្រតិបត្តិ មានតួនាទិយ៉ាងសំខាន់គុនការដឹកនាំ ផ្សេងៗផ្សាយ និងតាមដានការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អគិ
មិជន និងសិទ្ធិ - ការពិចិះរបស់អគិជនលេសវាសុខភាពនៅក្នុងខេត្ត និងស្រុករបស់ខ្លួន។

ការបង្ហាញណែនាំឱ្យស្ថាប់ និងការធ្វើព្យាយាយពិសិទ្ធិ-ភាពពីចិត្ត នៃបានត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈសិក្សា
សាលាដែលមានរយៈពេល ២ឆ្នាំ និងមានមន្ទីជាន់ខ្ពស់មកពីក្រសួងសុខភីបាន តាំងការងគ្មានៗត្រូវបាន
ខេត្ត និងអភិបាលខេត្ត ចូលរមជាតិណាមីបតី។

ក្រុមគ្រួសំរបសំរូលរបស់ក្រសួងសុខភីបានមួយក្រុម (មជ្ឈមណ្ឌលជាតិលើកកំពស់សុខភាព និង នាយកដ្ឋានការពារសុខភាព) នឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីធ្វើឱ្យដល់មនុស្សអាជីវកម្មខ្ពស់ និង ស្រួលប្រចាំឆ្នាំ ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលអំពីសិទ្ធិ — ការពួកឯកចាប់ផ្តើមនេះ ។

ក្រុមត្រួសរបស់រូលក៏មានការ: កិច្ចដែនដៃរក្សា ការផ្លូវយដ្ឋានជាយដល់ថ្មីកំមុនដ្ឋានសុខភាព និងសហគមន៍ ។ អ្នកដែលជាតំណាងរបស់ អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាពមកពីមន្ទីរពេទ្យប៊ែងក និង មណ្ឌលយុទ្ធភាព អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាពនៅកន្លែង ដែត្រសុខភាពបញ្ជីនេរោមមានអង្គការសេដ្ឋមសិរិយ នៅតាមខេត្តនិមួយៗ រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាន គណៈកម្មការត្រប់ត្រងមណ្ឌលសុខភាពនិងអ្នកស្ថែត្រិតក្នុង ក្រុមប្រឹក្សាយំ-សង្កាត់ និងអ្នកដែលជាតំណាងស្អាប់នាក់ព័ត៌មិនដែឡែត និងត្រូវបានអពៅពីរឿងមិនបាន ក្នុងសិក្សាសាស្ត្របណ្តុះបណ្តាលនេះ ។

ដែកមួយនៃសិក្សាសាស្ត្រនេះ នឹងរៀបចំពិភាក្សាអំពីត្រូវនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ និងការប្រជុំនិត្តរបស់ អ្នកដែលដោនីត្រូវនឹង: ក្នុងការលើកកំពស់ និងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និងសិទ្ធិ-កាត់ពីកិច្ចរបស់ អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាព ។ ឧទាហរណ៍៖

1. តើក្រុមប្រឹក្សាយំ-សង្កាត់អាចចូលរួមចំណោកធ្វើអីខែ: ក្នុងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និងសិទ្ធិ-កាត់ពីកិច្ចរបស់អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាព?
2. តើដែត្រសុខភាពបាល់ដែលនៅតាមមូលដ្ឋានសុខភាពបាល់ និង អង្គការសេដ្ឋមសិរិយដែឡែតអាចធ្វើ ឱបត្តម្លាកំប្រែ ដោយរបៀបណា ក្នុងការផ្សេងៗជាយដល់ថ្មី និងអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និងសិទ្ធិ-កាត់ពីកិច្ច របស់អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាព នៅតាមសហគមន៍? ។
3. តើអ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាព ត្រូវធ្វើអីខែ: ដើម្បីចូលរួមចំណោកក្នុងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និងសិទ្ធិ-កាត់ពីកិច្ចរបស់អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាព?
4. តើត្រូវនាទីរបស់គណៈត្រូវពេទ្យខេត្ត ត្រូវវាទីអីខែ: ក្នុងការលើកកំពស់ និង អនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និងសិទ្ធិ-កាត់ពីកិច្ចរបស់អ្នកធ្វើលំសេវាសុខភាព ?

ដែនការសកម្មភាពជាកំណែកមួយនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងដោរ ដែលក្នុងនោះមានរៀបចំពិធីបាន បន្ទាប់ដែលត្រូវធ្វើនៅពេលដែលគោព្យប៉ែនកំន្លែងការងាររបស់គ្រឿង ។

ថ្នាក់ទូលទ្រនេយ្យភាព (មិនត្រូវធ្វើក និងមែនលូលេខាង)

ការប្រជុំ បុ សិក្សាសាស្ត្រដែលមានរយៈពេល ១ ឆ្នាំជាបន្ទូបន្ទាប់ និង ត្រូវរៀបចំឡើង សំរាប់បុគ្គលិក សុខភាពបាល់ ។

ប្រធានមន្ទីរសុខភាពបាលខេត្ត និងប្រធានស្រុកប្រព័ន្ធបីបន្ទូបន្ទាប់ដែលគឺជាអ្នកដឹកនាំការប្រជុំ បុសិក្សាសាស្ត្រនេះ ដោយមានការកំប្រឈ័ណ្ឌ ពីក្រុមត្រួសរបស់រូលក៏ ក្នុងសុខភាពបាល់ ។

អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពទាំងអស់នឹងត្រូវបានគេជួលប៉ែតិមានពី សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និងសិទ្ធិ- កាតពួកធម្ម
របស់អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាព ។ អ្នកត្រូវបំគងមួលដ្ឋានសុខភាពធលត្រូវត្រួតពិនិត្យតាម ដានការអនុវត្តន៍
សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និង សិទ្ធិ-កាតពួកធម្មរបស់អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពដែលជាកំណើកមួយរបស់សកម្មភាព
ត្រួតពិនិត្យតាម ដានជាប្រចាំរបស់គេ ដើម្បីធានានូវប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តន៍ សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និង
សិទ្ធិ-កាតពួកធម្មរបស់អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពនៅតាមច្បាក់មួលដ្ឋានសុខភាពធល ។
ការអនុវត្តន៍ក្នុងដំណាក់កាលទិមួយនៅក្នុងខេត្តទាំង ៥: កំពត កំពង់ចំ ពោធិ៍សាត់ កំពង់ចាម និង
សេវាមកប គឺធ្វើនៅមួលដ្ឋានសុខភាពធល ដែលមានដំណឹករារល្អ ធម្មម និង ខ្សោយ តាមលក្ខណៈ
វិនិច្ឆ័យរបស់ក្រសួងសុខភាពធល ។

ច្បាក់សហគមន៍

ការបង្ហាញ និងរំណោនំឱ្យស្ថាល់ពីគោលគំនិត សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និង សិទ្ធិ កាតពួកធម្មរបស់អ្នកដ្ឋល់សេវាសុខភាពទៅដំណឹកក្នុងសហគមន៍ អាជីវិតនាមរយៈមធ្យាយជាថ្មី ។ សិក្សាតាម ដែលបានចូលរួមសិក្សាដោលបាបណុះបណ្តាលនៅថ្ងៃកំខែត្រូវដោយមានការតាំងត្រួតពីដំណឹកសុខភាពធល និងអង្គការសង្គមសុវត្ថិភាពនៅទីនោះ និងអនុវត្តសកម្មភាពផ្ទើចាប់នៅក្រោម:

1. ការប្រជុំថ្ងៃកំក្នុង បូសហគមន៍ ។ អ្នកដែលបានចូលរួមក្នុងសិក្សាតាលានៅក្នុងឱ្យអនុវត្តនៅថ្ងៃកំខែត្រូវដោយគឺជាអ្នកដែលត្រូវរៀបចំការប្រជុំនៅថ្ងៃកំក្នុង បូសហគមន៍ ។ តើនឹងដឹងលំពើមានតិមានទៅសមាជិកសហគមន៍របស់គេឱ្យដឹងពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់គោរកំទេនទៅនឹងការថែទាំសុខភាព ។ គេក៏អាចដឹងលំដឹបនានដល់សហគមន៍ដឹងដែរថាគៅពីត្រូវទៅក្នុងកណ្តាលឱ្យជូននៅពេលមានបញ្ហាប្រឈមទុក្ខព្រឹម ។
2. ពិមាននេះនឹងត្រូវបានជួញផ្សាយទៅត្រូវបានប្រឈម សិស្ស និងសិស្សិត និងក្រុមអ្នកការនៃសាលានា នានា ដែលអ្នកទាំងនេះជាអ្នកដែរត្រូវនឹងបានដឹងពីការងារដែលបានរៀបចំឡើងនៅក្នុងសហគមន៍ ។
3. ការធ្វើទំនាក់ទំនងអនុវត្តន៍បុគ្គល ។ ពិមាននេះនឹងត្រូវបានប្រឈម និងត្រូវបានថែទាំនៅក្នុងចំណោមសមាជិកសហគមន៍តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាយំ-សង្គាត់ ក្រុមប្រុងប្រយោជន៍សុខភាពក្នុម គណៈកម្មការត្រូវបំគងមណ្ឌលសុខភាព និងអ្នកដែលដែរត្រូវសំខាន់ៗដែលទៅត្រូវ អាស្រែយទៅតាមពេលវេលាសម្រេច ។
4. ការថែទាំយុទ្ធសាស្ត្របានពុម្ពសំរាប់ផ្សេងៗផ្សាយ ដូចជា ផ្សេងៗរបភាព ខិត្តប៉ូល អាជីវិតាម រយៈក្រុមប្រឹក្សាយំ-សង្គាត់ ក្រុមប្រុងប្រយោជន៍សុខភាពក្នុម គណៈកម្មការត្រូវបំប្រើប្រាស់មណ្ឌលសុខភាព និងត្រូវបានប្រឈម ។

ចំពុកទី ៥ : សាធគន់បេតែក្រោម និងការអេដស៊ីត ចំពោះការអេឡិចតាមពិធី

ការគាំទ្រគឺចាំបាច់បំផុតសំរាប់គ្រប់ថ្នាក់ ថ្លែងដើមពិច្ឆ័ះកំណើន (ក្រសួងសុខភីបាល) របៀបដែល
ថ្នាក់ខេត្ត ថ្នាក់ស្រុក ថ្នាក់មូលដ្ឋានសុខភីបាល និងថ្នាក់សហគមន៍ ។ អង្គការសង្គមសុវត្ថិភាព
រដ្ឋាភិបាល អង្គការអនុរាជាតិ និងអង្គការផ្សេងៗទៀត ដែលនៅតាម ថ្នាក់និមួយៗ ត្រូវបានលើកទីកច្ចិត្ត
ឱ្យចូលរួមក្នុងដំណឹងការនេះ ។ ការគាំទ្រមួយនាទីការផ្តល់នូវជំនួយបច្ចេកទេសជាបន្ទប្រាប់ (ឧទាហរណ៍
មានការបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិ ការសំរុះសំរុលនូវជំនាញ ប្រការមិនពេញចិត្ត ហើយនឹង ផ្តល់នូវអនុសាសន៍សម
ស្របសំរាប់ដំណឹងស្រាយ) និងការផ្តល់ការគាំទ្រសំខាន់សំរាប់ និងស្ថានតិច ដល់អតិថិជន និង អ្នកផ្តល់សេវា
សុខភាពនៅក្នុងកំឡុងពេលអនុវត្តសិទ្ធិរបស់គេ ។

ថ្នាក់កញ្ចប់ (ក្រសួងសុខភីបាល)

អង្គការចាត់តាំងនកវង់មួយ (ក្រុមប្រឹក្សារិធានីរៀបចំសុខភីបាល អង្គការសិទ្ធិមនុស្ស និងតាំណាង
ដែក្នុងសុខភីបាល) និងត្រូវបានដើរឡើង ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រ និងសំរបសំរុល ដល់អ្នកដែលពាក់ព័ន្ធ
ទាំងអស់ ។

ត្រូវឱ្យរបស់អង្គការចាត់តាំងនេះមាន :

1. បានដើរឡើងរវាងការពិភាក្សា ដើម្បីពិភាក្សាបញ្ហា សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និង សិទ្ធិ - ការពិច្ចិត្តរបស់អ្នក
ផ្តល់សេវាសុខភាព ។ ការងារនេះអាចធ្វើឡើងតាមរយៈ ការសំដែងពួកដែកវេកទេរក
និងរៀបចំការសំណួរផ្សេងៗ ជាដើម ។
2. ផ្តល់សេវាបំរុះសំរុល និងសំរបសំរុលដល់អ្នកដែលពាក់ព័ន្ធនៅពេលមានបញ្ហាប្រឈមបែងចែក
ក្នុងពេលអនុវត្ត ។

ថ្នាក់ខេត្ត និងស្រុក

ការគាំទ្រ សំរាប់ថ្នាក់ខេត្ត និងស្រុក ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសសុខភីបាលខេត្ត និង
អង្គការសិទ្ធិមនុស្សដែលមាននៅទីនោះ ។ ត្រូវបានបញ្ជាករណីទាំងឡាយណាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនិងការមិន
គោរពសិទ្ធិ ទៅក្រុមប្រឹក្សារិធានីរៀបចំសុខភីបាលខេត្ត ដើម្បីមានវិធានការសម្រប ។

ថ្នាក់មូលដ្ឋានសុខភីបាល

នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន គណៈកម្មការនឹងបានដើរឡើង ដើម្បីផ្តល់នូវការគាំទ្រដល់អតិថិជន និងអ្នក

ଶ୍ରୀଗୁଣପତିଚନ୍ଦ୍ର

ចំពូនទី ៦ : ក្រសួងអប់រំ និងក្រសួងសាធារណការ នឹងចូលរួមជាប្រធានក្នុងការរៀបចំការងារ

ការអភិបាលក្នុងបរិបទនេះ គឺសំដែលទៅលើការតាំងច្រើនផែអ្នកផ្សេងៗជ្រើន នៅត្រូវបានដោះស្រាយក្នុងការប្រព័ន្ធដូចជាការប្រើប្រាស់ការពារិយាល័យ និងការគ្រប់គ្រង ។ ការតាំងច្រើនផែអ្នកផ្សេងៗនេះ រួមមានការផ្តល់ការប្រកប្រើប្រាស់ការប្រព័ន្ធ និងបញ្ចូរការប្រព័ន្ធ ។ ពីសិទ្ធិនិងការអនុវត្តន៍ីសិទ្ធិ ដោយផ្តល់ព័ត៌មានព័ត៌មានការណ៍ៗ នៃការតាំងច្រើនផែអ្នកផ្សេងៗ ។ ចំណែកកងការផ្តល់ការប្រកប្រើប្រាស់ការតាំងច្រើនផែអ្នកផ្សេងៗ និងការប្រព័ន្ធដូចជាការប្រព័ន្ធដូចជាការប្រកប្រើប្រាស់ការតាំងច្រើនផែអ្នកផ្សេងៗ ។

យន្តការវេះ ការអភិបាល និងការតាមដានមានប្រសិទ្ធភាព និងត្រូវបានដោនាំឱ្យអនុវត្តន៍ក្រប់លំដាប់ ច្បាក់ទៅក្នុងអស់ ដើម្បីធានាអូការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជន និង សិទ្ធិការពួកជួរបស់អ្នកផ្តល់សេវា សុខភាពប្រព័ន្ធឌៃជាមួយរលន្ត ។

ទំនាក់ទំនងដែលមានដំណឹករារល្អ រវាងខ្សែបន្ទាត់អនុវត្តន៍ និងខ្សែបន្ទាត់តាំង ជាមួយនឹងការពាយដាន

ទ្រូវបានចាត់ តីជាគត្តិនៃផ្លោះទៅការអភិបាល និងការតាមដានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ដូច្នេះសមាស ធាតុចាំងអស់នេះត្រូវបានដោះស្រាយក្នុងការអភិបាល ។

ថ្វាក់ចណ្ឌុលសុខភាព និងសហគមន៍

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងមណ្ឌលសុខភាពតីជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការការអភិបាល និងការតាមដានការអនុវត្តន៍ ។ ការអភិបាលនឹងធ្វើតាមរយៈការសង្គមដាច់ដល់បុគ្គលិកមណ្ឌលសុខភាព និងការសំភាសនឹងជាមួយអតិថិជនជារៀងរាល់ខែ ។ គេត្រូវដល់នូវព័ត៌មានត្រឡប់និងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ដោយជ្ញាល់មាត់ និងធ្វើរាយការណ៍ជាបាយលក្ខុអក្សរទៅឱ្យបុគ្គលិកផ្តល់សេវាសុខភាព ។ រាយការណ៍ ត្រូវបញ្ជូនទៅប្រជាធិបតេយ្យ ក្រុមបីក្រាយឃុំ-សង្កាត់និងបុគ្គលិកមណ្ឌលសុខភាព ។ រាយការណ៍នេះមានសារ៖ សំខាន់ណាស់ សំរាប់ធ្វើជាមួលដ្ឋានក្នុងការត្រួតពិនិត្យតាមដាន ។

ថ្វាក់ខ្លួនទេរី

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងមន្ទីរពេទ្យ និងអ្នកតំណាងរដ្ឋអំណាចមួលដ្ឋានតីជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការអភិបាល និងការតាមដានការអនុវត្តន៍ ។ ការអភិបាលនឹងធ្វើតាមរយៈការសង្គមដាច់ដល់បុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យនឹងការសំភាសនឹងជាមួយអតិថិជនជារៀងរាល់ខែ ។ គេត្រូវដល់នូវព័ត៌មានត្រឡប់ និងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ដោយជ្ញាល់មាត់ និង ធ្វើរាយការណ៍ជាបាយលក្ខុអក្សរទៅឱ្យបុគ្គលិកផ្តល់សេវាសុខភាព ។ រាយការណ៍ ត្រូវបញ្ជូនទៅប្រជាធិបតេយ្យ ក្រុមបីក្រាយឃុំ-សង្កាត់ និងបុគ្គលិកមន្ទីរពេទ្យ ។ រាយការណ៍នេះមានសារ៖ សំខាន់ណាស់ សំរាប់ធ្វើជាមួលដ្ឋានក្នុងការត្រួតពិនិត្យតាមដាន ។

ករណីភាស និងករណ្ឌិតនិត្យភាពខ្លះនឹងថ្វាក់ស្រុកប្រិបតី មន្ទីរសេខាផិធីមេដ្ឋាន ក្រុមការង់រោង សំរាប់ក្រសួងសេខាផិធី ក្រុមក្រសួងសេខាផិធី និង ដ្ឋានករណីមេដ្ឋាន

ថ្វាក់គ្រប់គ្រងស្រុកប្រិបតី និងថ្វាក់គ្រប់គ្រងមន្ទីរសេខាផិធីមេដ្ឋាន តីជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះក្រសួងសេខាផិធី ទាក់ទងទៅនឹងការផ្តល់សេវាសុខភាព រួមមានទាំងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិរបស់អតិថិជននិងសិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចរបស់អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពទៅក្នុងតំបន់គ្រប់គ្រងរបស់គាត់ ។ ដូច្នេះ គេត្រូវបញ្ចូលសិទ្ធិអតិថិជននិងសិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពសុខភាពទៅក្នុងរបៀបវារៈនៃការអភិបាល និងការប្រជុំជាអំពីការអនុវត្តន៍ទៅការអភិបាល ។

ដោយសារប្រជាធិបតេយ្យនេះជាប្រជាធិបតេយ្យដែលទិន្នន័យនឹងក្រសួងសេខាផិធីតាមរយៈនាយក

ដ្ឋានការពារសុខភាព និងផ្តល់ការងារអភិបាលគាំទ្រ ដល់ថ្នាក់ត្រប់ត្រង់ស្ថុកប្រពិបត្តិ និង ថ្នាក់ត្រប់ត្រង់
មន្ទីរសុខភាពខេត្ត ជាអេឡើងចាត់ ។

អាមេរិកាជែវេដលនិងត្រូវធ្វើការពាយដាន រួមមាន អាមេរិកាជែណើរការ និងអាមេរិកាជែរដនដាន ។
អាមេរិកាជែណើរការមានដូចជា :

- ចំនួនមនុស្សដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល បុសិក្សាសាលាដោក្របណ្តុះបណ្តាលសំរាប់ណែនាំ
ឯកអនុវត្ត សិទ្ធិអតិថិជននិង សិទ្ធិរបស់អតិថិ ជននិង សិទ្ធិកាតព្យកិច្ចរបស់អ្នកជ្ញល់សេវាសុខភាព
- ចំនួនក្នុងដែលគ្របដណ្តូប់ដោយអ្នកគាំទ្រ សិទ្ធិរបស់អតិថិជននិង សិទ្ធិរបស់អតិថិ ជននិង
សិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចរបស់អ្នកជ្ញល់សេវាសុខភាព
- ចំនួនមូលដ្ឋានសុខភាពដែលអនុវត្តសិទ្ធិអតិថិជននិងសិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចអ្នកជ្ញល់សេវាសុខភាព
- ចំនួនពាក្យប្រើប្រាស់រាយការអ្នកជ្ញល់ដោយសម្រាប់ដែលសម្រប និងត្រូមត្រូវ

អាមេរិកាជែរដនដានមានដូចជា :

- ចំនួន និងប្រភេទជាសារពោះពុម្ពផ្សាយដែលបានចែកចាយ
- ចំនួនដែនការអភិបាលដែលបានធ្វើនៅតាមថ្ងៃកាត់និមួយទាំង ១ ឆ្នាំ
- សមាមត្រានែងចិកដែលទទួលបាន ប្រចាំប្រជុំនៅក្នុងការដែលស្ថិស្ថិ

ចំណាំ ៧ : រាយការណ៍សំខែ និង រាយការណ៍សំខែ

ក្រោយពីការអនុវត្តន៍បាន ១ឆ្នាំកន្លែងមក និងមានការរាយការណ៍ដែលយើងទូលំទូលាយមួយដែលប្រហែលនឹង
ធ្វើនៅខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៧ ។ ការរាយការណ៍នេះនឹងត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការអនុវត្តដែលធ្វើដោយវិទ្យាសាស្ត្រ
ជាតិស្រាវជ្រាវសុខភាពសាធារណៈសហការណ៍ជាមួយនាយកដ្ឋានការពារសុខភាព និងមជ្ឈមណ្ឌលជាតិ
លើកកំពស់សុខភាព ប្រជាពលក្រុមហ៊ុនករាជមួយ ។ ក្រុមប្រឹក្សាធិជ្ជាណីវិសុខភាព ដែលត្រូវការអនុវត្ត
និងអនុការសិទ្ធិមនុស្សកិច្ចរបស់អ្នកជ្ញល់សេវាសុខភាព និងអនុវត្តន៍បាន ។

ការរាយការណ៍នេះនឹងធ្វើឡើងដោយសារព័ន្ធដែលបានបញ្ជាផ្ទៃនូវការ និងចំណាំដែលចាប់ចុះហើយ នៅក្នុងការរាយការណ៍
នានាថ្មី និងជាកំណើនអនុវត្តន៍បានលើប្រចាំឆ្នាំ ។ តើសេវាប្រព័ន្ធដែលបានបញ្ជាផ្ទៃនូវការ និងការអនុវត្ត
សិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចមានភាព ច្បាស់ដែលប្រចាំឆ្នាំ? ចាត់បើសំភារ់សំរប់មានការទាក់ទងអារម្មណីអ្នក
ប្រើប្រាស់យ៉ាងណាមីនៅ? តើអីខ្លះដែលជាការណ៍ខ្លះ? និងការទេរាយដែលបង្គប្បាក់នៅក្នុងការអនុវត្តន៍
សិទ្ធិ-កាតព្យកិច្ចខ្លះ? ។

ការរាយការណ៍នេះនឹងធ្វើឡើងប្រចាំឆ្នាំ កិរិតនៃការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិអតិថិជន និង សិទ្ធិ -កាតព្យកិច្ច
របស់អ្នកជ្ញល់សេវាសុខភាព ក្នុងចំណោមក្រុមចំណុចនិង ពតិមានអំពីកិរិតនៃការអនុវត្តន៍សិទ្ធិ-

សេចក្តីថ្លែងក្នុងប្រជាធិបតេយ្យ

អតិថិជន	អ្នកប្រើប្រាស់សេវាសុខភាព ទាំងអ្នកមានដីនឹង ទាំងអ្នកមិនមានដីនឹង
អ្នកតាំណាងអតិថិជន	អ្នកមានរាជ្យបាល បុ ព្រាតិមិត្តដែលមានសិទ្ធិ សំរចជីនូសឱ្យអតិថិជន
អ្នកដួលសេវា	អ្នកដែលដួលសេវាកំចាត់រាជ្យបាល និង អ្នកពាក់ព័ន្ធ ឧទាហរណ៍៖ គ្រោពទៅ គិតាសុបង្ហាក ផ្ទប និង អ្នកបច្ចេកទេសធ្វើឱ្យ ឬល ឬ
ថែទាំរាជ្យបាល	ពិនិត្យ រាជ្យបាល ថែរក្សា ការពារ និង លើកកំពស់សុខភាព
មូលដ្ឋានសុខភាពបាល	ទិកនៃនៅដែលដួលសេវាកំចាត់រាជ្យបាល ដូចជា៖ មន្ទីរពទៅ មណ្ឌលសុខភាព បុំសុខភាព និង គិនិកធ្វើឱ្យ ឬ
សារសុខភាព	ពតិមាន បុ ដីឱះអំពីសុខភាព
សិទ្ធិ	អំណាចដែលត្រូវមានរបស់បុគ្គលិមួយ ឬ
ដែកសុខភាពបាល	ភាគីដែលសហការក្នុងការងារសុខភាពបាល
អតិថិជនមិនអាចប្រាស់យទាក់ទងបាន	អ្នកដីនឹងវប្បធម៌ន្តរតិ អ្នកដីនឹងសន្លប់